

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

21/3483-1

21. juni 2021

Høring - Forskrift om nasjonal retningslinje for masterutdanning i psykisk helse-, rus og avhengighetsarbeid for sykepleiere og forskrift om nasjonal retningslinje for tverrfaglig videreutdanning i psykisk helse-, rus- og avhengighetsarbeid

Kunnskapsdepartementet sender med dette ut to forslag til retningslinjer:

- 1) forslag til forskrift om retningslinjer for masterutdanning i psykisk helse-, rus- og avhengighetsarbeid for sykepleiere og
- 2) forslag til forskrift om tverrfaglig videreutdanning i psykisk helse-, rus- og avhengighetsarbeid på høring.

Bakgrunn

Begge utdanningene skal innrettes mot behovene både i den kommunale helse- og omsorgstjenesten og i spesialisthelsetjenesten. Begge utdanningene også skal bygge på grunnutdanningene i fase 1 av RETHOS. RETHOS-prosjektet er en del av oppfølgingen av Meld. St. 13 (2011–2012) Utdanning for velferd – Samspill i praksis.

Nasjonal helse- og sykehusplan og Kompetanseløft 2025 viser til at det er et udekket kompetansebehov innen psykisk helse- og rusarbeid. Det er for eksempel høy oversykelighet og overdødelighet av somatiske sykdommer hos personer med alvorlige psykiske lidelser og rusmiddelproblemer. Pasienter som trenger behandling for både kropp og sinn må få det – samtidig. Tjenestene til brukere/pasientene må derfor være helhetlige ved at psykiske helsetjenester, rusbehandling og somatikk henger godt sammen.

I Nasjonal handlingsplan for kliniske studier (2021-2025) står det blant annet at det kan vurderes læringsutbytter om kliniske studier i utvikling av disse to utdanningene. Formålet er

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
872 417 842

Avdeling
Avdeling for høyere
utdanning, forskning
og internasjonalt
arbeid

Saksbehandler
Ane-Berit Storvik
Hurlen
22 24 73 87

å understøtte og bygge kompetanse hos helsepersonell på pasientnær klinisk behandling/forskning og understøtte utviklingen der kliniske studier er tett integrert med og del av behandlingstilbudet. Deltakelse i kliniske studier bidrar til kvalitet, pasientsikkerhet og kompetanse- og kunnskapsutvikling hos helsepersonell.

Om masterutdanning i psykisk helse-, rus- og avhengighetsarbeid for sykepleiere

Sykepleiere som jobber med psykisk helse- og rusarbeid i kommunene, samt i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling er viktige for å bidra til helhetlige tjenester gjennom høy sykepleiefaglig klinisk kompetanse. Med utgangspunkt i hvor brukere/pasienter bor, yter kommuner et stort spekter av tjenester til personer som har sammensatte og langvarige utfordringer. Det har betydning for kompetansebehovet i hele den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Sykepleiere kan med sin faglige kompetanse bidra til økt mestring og selvstendighet i hverdagslivet. For å ivareta dette kompetansebehovet skal det etableres en ny masterutdanning i psykisk helse-, rus- og avhengighetsarbeid rettet mot sykepleiere.

Om tverrfaglig videreutdanning i psykisk helse-, rus- og avhengighetsarbeid

Dagens rammeplanstyrte tverrfaglige videreutdanning i psykisk helse har høy kvalitet når det gjelder brukermedvirkning og tverrfaglig forståelse, men har behov for en oppdatering for å være i tråd med brukernes og tjenestenes kompetansebehov, og skal derfor også inkludere rus- og avhengighetsarbeid. Utdanningen skal være rettet mot flere profesjonsgrupper og vil også i fremtiden være et godt bidrag til tverrfaglighet i tjenestene. Denne utdanningen utgjør 60 studiepoeng.

Studiet skal vektlegge ulike forståelsesrammer fra både psykisk helsefeltet og fra rusfeltet. Utdanningen skal også vektlegge de subjektive opplevelser og erfaringsbaserte kunnskaper som mennesker med psykiske helseproblemer og/eller rusmiddelproblemer og deres familie og nettverk har. Rusarbeid og psykisk helsearbeid er begge komplekse og avanserte felt som omfatter ulike perspektiv, virksomheter og arbeidsmåter. Programgruppen ønsker gjerne innspill på om denne kompleksiteten er tilstrekkelig ivaretatt og det er derfor et eget hørings spørsmål om dette.

Om forskriftene

Forskriftene skal sikre nødvendig styring slik at utdanningene fremstår som enhetlige og gjenkjennelige uavhengig av utdanningsinstitusjon, men samtidig gi rom for lokal tilpasning og utvikling ved den enkelte institusjon. De skal videre kunne fungere fleksibelt med tanke på å endre kravene dersom kompetansebehovene i tjenestene endres, og samtidig ivareta utdanningsinstitusjonenes, tjenestenes og studentenes behov for forutsigbarhet.

Forskriften skal være på et overordnet nivå og skal bestå av følgende innhold:

- Virkeområde og formål for forskriften
- Formålet med utdanningen
- Læringsutbyttebeskrivelser
- Beskrivelse av studiets oppbygning og ev. praksis

- Beskrivelse av iverksettelse av forskriften

Læringsutbyttene for begge utdanningene er utformet i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR) nivå 7.

Høringen

Kunnskapsdepartementet ber høringsinstansene om særlig å vurdere om innholdet i de to retningslinjene er i tråd med brukerne og tjenestenes behov for kompetanse.

I og med at det er retningslinjer for to utdanninger som er på høring, er det vedlagt et skjema med høringsspørsmål for hver utdanning. Vi ber høringsinstansene bruke disse i sine høringssvar slik at det tydelig fremgår hvilken utdanning man gir innspill til. Flere av spørsmålene er likelydende, men noen er spesielle for den aktuelle utdanningen. Kunnskapsdepartementet understreker at det kan bli justeringer av forskriftene som følge av innspill i løpet av høringsrunden.

Vi ber om at høringsuttalelser sendes elektronisk ved bruk av den digitale løsningen for høringsuttalelser på www.regjeringen.no/id2859846

Høringsfristen er 20. september 2021.

Høringsuttalelser er offentlige og blir publisert.

Med hilsen

Audun Digerud (e.f.)
avdelingsdirektør

Ane-Berit Storvik Hurlen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Adresseliste

ADHD Norge
Akademikerne
AKAN (Arbeidslivets kompetansesenter for rus- og avhengighetsproblematikk)
Akershus Barne- og Ungdomsråd (ABUR)
Akershus universitetssykehus HF
A-Larm (bruker- og pårørendeorganisasjon for åpenhet om rus og behandling)
Allmennt medisinsk forskningsenhet - AFE
Bergen
Allmennt medisinsk forskningsenhet - AFE Oslo
Allmennt medisinsk forskningsenhet - AFE
Tromsø
Allmennt medisinsk forskningsenhet - AFE
Trondheim
Amathea (rådgiving for uplanlagte gravide)
ANANKE - Norsk OCD forening
Angstringen
Anonyme Alkoholikere
Antirasistisk senter
Arbeids- og sosialdepartementet
Arbeids- og velferdsdirektoratet
Arbeidsforskningsinstituttet
Arbeidsgiverforeningen Spekter
Association of Norwegian Students Abroad
Atferdssenteret
Atlantis Medisinske Høgskole
Aurora Støtteforening for mennesker med psykiske helseproblemer
Aust-agder Barne- og ungdomsråd (AABUR)
Aust-Agder fylkeskommune
BAR - Barn av rusmisbrukere
Barne- og familiedepartementet
ungdoms- og familiedirektoratet Barne-
Barneombudet
Barnevernspedagogene i
Akademikerforbundet (BiA)
Bipolarforeningen Norge
Blå Kors Borgestadklinikken
Blå Kors Norge
Blålys (landsforeningen for seksuelt misbrukte)
Bufetat Midt-Norge

Bufetat Nord
Bufetat Sør
Bufetat Vest
Bufetat Øst
By- og regionforskningsinstituttet NIBR
Delta
Den norske advokatforening
Den norske dommerforening
Den norske legeförening
Den norske tannlegeforening
Diakonhjemmet Sykehus
Domstoladministrasjonen
Dysleksi Norge
Fagforbundet
Fagrådet – Rusfeltets hovedorganisasjon
Fellesorganisasjonen
Finansdepartementet
Finnmark fylkeskommune
Finnmarkssykehuset HF
Folkehelseinstituttet
Forandringsfabrikken
Forbundet mot Rusgift
Foreningen for Fangers Pårørende
Forsvarsdepartementet
Forum for barnekonvensjon
Forum for ideelle barnevernsinstitusjoner
Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon
Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker i
Agder
Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker i
Innlandet
Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker i
Møre og Romsdal
Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker i
Nordland
Drammen Fylkesnemnda for barnevern og
sosiale saker i Oslo og Viken
Moss Fylkesnemnda for barnevern og sosiale
saker i Oslo og Viken
Oslo Fylkesnemnda for barnevern og sosiale
saker i Oslo og Viken
Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker i
Rogaland

Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker i
Troms og Finnmark

Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker i
Trøndelag

Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker i
Vestfold og Telemark

Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker i
Vestland

Fylkesråd for funksjonshemmede - Akershus

Fylkesråd for funksjonshemmede - Aust-Agder

Fylkesråd for funksjonshemmede - Buskerud

Fylkesråd for funksjonshemmede - Finnmark

Fylkesråd for funksjonshemmede - Hedmark

Fylkesråd for funksjonshemmede - Hordaland

Fylkesråd for funksjonshemmede - Møre og
Romsdal

Fylkesråd for funksjonshemmede - Nordland

Fylkesråd for funksjonshemmede - Oppland

Fylkesråd for funksjonshemmede - Rogaland

Fylkesråd for funksjonshemmede - Sogn og
Fjordane

Fylkesråd for funksjonshemmede - Telemark

Fylkesråd for funksjonshemmede - Troms

Fylkesråd for funksjonshemmede - Trøndelag

Fylkesråd for funksjonshemmede - Vest-Agder

Fylkesråd for funksjonshemmede - Vestfold

Fylkesråd for funksjonshemmede Oslo

Haraldsplass Diakonale Sykehus

HBRSU - Landsforeningen for transkjønnete

Helgelandssykehuset HF

Helse Bergen HF

Helse Fonna HF

Helse Førde HF

Helse Midt-Norge RHF

Helse Møre og Romsdal HF

Helse Nord

Helse Nord-Trøndelag HF

Helse- og omsorgsdepartementet

Helse Stavanger HF

Helse Sør-Øst RHF

Helse Vest RHF

Helsedirektoratet

Helseklage – Nasjonalt klageorgan for
helsetjenesten
Helseutvalget
Hordaland fylkeskommune
Hovedorganisasjonen Virke
Høgskolen i Innlandet
Høgskolen i Molde
Høgskolen i Sørøst-Norge
Høgskolen i Østfold
Høgskolen i Volda
Høgskulen på Vestlandet
Innlandet fylkeskommune
Innovasjon Norge
Innvandrerens landsorganisasjon
Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
Interessegruppa for kvinner med
spiseforstyrrelser
Justis- og beredskapsdepartementet
Kirkens bymisjon
Klima- og miljødepartementet
Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Kompetanse Norge
Kompetansenettverk for kvalitet i Barnevern
Kompetansesenter - Rus
Kompetansesenter rus - Midt-Norge
KoRus Nord
KoRus Oslo
KoRus Sør
KoRus Vest Bergen
KoRus Vest Stavanger
KoRus Øst
KREM (Kreativt og mangfoldig arbeidsliv)
Kriminalomsorgsdirektoratet
Krisesentersekretariatet
KS
Kulturdepartementet
Landbruks- og matdepartementet
Landsforbundet Mot Stoffmisbruk
Landsforeningen for barnevernsbarn
Landsforeningen for forebygging av
selvskading og selvmord?
Landsforeningen for Pårørende innen Psykisk
helse

støtteforening for mennesker i psykiatrien og deres venner Landsforeningen We shall overcome
Landsgruppen av helsesøstre
Landsorganisasjonen for Romanifolket
Landsorganisasjonen i Norge
Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner
Leve - Landsforeningen for etterlatte ved selvmord
LFB - Landsforeningen for barnevernsbarn
Likestillings- og diskrimineringsombudet
Longyearbyen lokalstyre
Lovisenberg diakonale høgskole
Lovisenberg Diakonale Sykehus
MARBORG (brukerorganisasjon på rusfeltet)
Mental Helse
Mental helse ungdom
MiRA Ressurssenter for kvinner med minoritetsbakgrunn
Møre og Romsdal fylkeskommune
NA (Anonyme Narkomane)
NAKMI
Nasjonal kompetansetjeneste for samtidig rusmisbruk og psykisk lidelse
Nasjonalforeningen for folkehelsen
Nasjonalt forbund for folk i LAR
Nasjonalt kompetansesenter for legevaksmedisin
Nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid
Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress
Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress
Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen
Nasjonalt senter for distriktsmedisin
Nasjonalt senter for erfaringskompetanse innen psykisk helse
Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring
Nasjonalt senter for læringsmiljø og atferdsforskning
Nord universitet

Nordland Barne- og ungdomsråd (NOBUR)
Nordland fylkeskommune
Nordlandssykehuset HF
Norges barnevernlederorganisasjon (NOBO)
Norges forskningsråd
Norges Handikapforbund
Norges institusjon for menneskerettigheter
Norges Kvinne- og familieforbund
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Norsk Barnevernsamband
Norsk Ergoterapeutforbund
Norsk Folkehjelp
Norsk Forening for Psykisk Helsearbeid
Norsk Fysioterapiforbund
Norsk Innvanderforum
velferd og aldring Norsk institutt for forskning
om oppvekst
Norsk pasientforening
Norsk pasientskadeerstatning
Norsk Psykiatrisk Forening
Norsk Psykoanalytisk Forening
Norsk psykologforening
Norsk Radiografforbund
Norsk senter for barneforskning
Norsk senter for menneskerettigheter
Norsk studentorganisasjon
Norsk Sykehus- og helsetjenesteforening
Norsk Sykepleierforbund
Norsk tannpleierforening
Norsk tjenestemannslag
Norsk utviklingscenter for barn og unge
Norske Samers Riksforbund
Nærings- og fiskeridepartementet
Næringslivets Hovedorganisasjon
Olje- og energidepartementet
Organisasjonen for barnevernsforeldre (OBF)
Oslo kommune - Barne- og familieetaten
Oslo universitetssykehus HF
OsloMet storbyuniversitetet
Parat Helse
Pasient- og brukarombodet i Hordaland
Pasient- og brukarombodet i Møre og Romsdal

Pasient- og brukarombudet i Rogaland
Pasient- og brukarombudet i Sogn og Fjordane
Pasient- og brukerombudet i Agder
Pasient- og brukerombudet i Buskerud
Pasient- og brukerombudet i Finnmark
Pasient- og brukerombudet i Hedmark og
Oppland
Pasient- og brukerombudet i Nordland
Pasient- og brukerombudet i Oslo og Akershus
og Sosial- og eldreombudet i Oslo
Pasient- og brukerombudet i Telemark
Pasient- og brukerombudet i Troms
Pasient- og brukerombudet i Trøndelag
Pasient- og brukerombudet i Vestfold
Pasient- og brukerombudet i Østfold
Politidirektoratet
PRESS - Redd Barna Ungdom
Privatpraktiserende Fysioterapeuters Forbund
ProLAR (Nasjonalt forbund for folk i LAR)
Pårørendealliansen
Recovery Norge
Regionale ressurscenter om vold og traumatisk
stress - Midt
Regionale ressurscenter om vold og traumatisk
stress - Nord
Regionale ressurscenter om vold og traumatisk
stress - Sør
Regionale ressurscenter om vold og traumatisk
stress- Vest
Regionale ressurscenter om vold og traumatisk
stress -Øst
Regionalt kunnskapssenter for barn og unge –
midt
Regionalt kunnskapssenter for barn og unge –
nord
Regionalt kunnskapssenter for barn og unge –
vest
Regionsenter for barn og unges psykiske helse
(øst og sør)
Regionsentrene for barn og unges psykiske
helse
Ressurscenteret for omstilling i kommunene

Retretten (interesseorganisasjon for
rusmisbrukere)
RIO (Rusmisbrukernes Interesseorganisasjon)
Rogaland fylkeskommune
Rusmisbrukernes interesseorganisasjon
Røde Kors
Rådet for psykisk helse
Rådgivning om spiseforstyrrelse
Samarbeidsforum mot fattigdom
Sametinget
Samisk helsenettverk
Samisk høgskole
Selvhjelp for Innvandrere og Flyktninger
Selvhjelp Norge (Nasjonalt kompetansesenter
for selvorganisert selvhjelp)
Sentralledelsen for fylkesnemndene for
barnevern og sosiale saker
Sex og politikk
SINTEF Helse
Sivilombudsmannen
Skeiv ungdom
Sogn og Fjordane fylkeskommune
St. Olavs Hospital HF
Statens helsetilsyn
Statens råd for likestilling av
funksjonshemmede
Statsforvalteren Agder
Statsforvalteren i Innlandet
Statsforvalteren i Møre og Romsdal
Statsforvalteren i Nordland
Statsforvalteren i Oslo og Viken
Statsforvalteren i Rogaland
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Statsforvalteren i Trøndelag
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
Statsforvalteren i Vestland
Stiftelsen Fontene - Fontenehuset i oslo
Stiftelsen Kirkens familievern
Stiftelsen Menneskerettighetshuset
Stiftelsen Psykiatrisk Opplysning
Stiftelsen Rettferd for taperne
Stine Sofies Stiftelse
Sunnaas sykehus HF

Sykehuset i Vestfold HF
Sykehuset Innlandet HF
Sykehuset Telemark HF
Sykehuset Østfold HF
Sysselmannen på Svalbard
Sørlandet sykehus HF
Taternes Landsforening
Telemark fylkeskommune
Telemark ungdomsråd
Troms barne- og ungdomsråd
Troms fylkeskommune
Trøndelag Barne- og ungdomsråd
Trøndelag fylkeskommune
Ungdom mot narkotika
Ungdom og Fritid
Ungdommens fylkesting - Buskerud
fylkeskommune
Ungdommens Fylkesting - Hedmark
fylkeskommune
Ungdommens fylkesting - Møre og Romsdal
fylkeskommune
Ungdommens fylkesting - Oppland
fylkeskommune
Ungdommens fylkesting - Rogaland
fylkeskommune
Ungdommens fylkesting (UFT) - Vest-Agder
fylkeskommune
Ungdomspolitisk utvalg (UPU) i Finnmark fylke
Unge funksjonshemmede
Uni research Helse
UNICEF Norge
Unio
Universitetet i Agder
Universitetet i Bergen
Universitetet i Oslo
Universitetet i Stavanger
Universitetet i Tromsø – Norges arktiske
universitet
Universitets- og høyskolerådet
Universitetssykehuset Nord-Norge HF
Utenriksdepartementet
Utlendingsdirektoratet
Velferdsalliansen

Velferdsforskningsinstituttet NOVA
Verdighetsenteret
Vest-Agder fylkeskommune
Vestfold barne- og ungdomsråd
Vestfold fylkeskommune
Vestland ungdomsutvalg
Vestre Viken HF
VID vitenskapelige høgskole
Viken fylkeskommune
Voksne for barn
Wayback (stiftelse for straffedømte)
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund
Østfold Barne- og Ungdomsråd